

Критерії	Інклюзивне підприємництво	Соціальне підприємництво	Традиційний бізнес
використання прибутку	акціонерами та працівниками, ре інвестується у інновації, інвестується в нові проекти	реінвестується або фінансується в певні соціальні проекти	розподіляється між акціонерами чи засновниками

Запровадження нових форм ефективного ведення підприємницької діяльності забезпечує надійний механізм ринкової стабільності суспільства. Взаємозв'язок економічних блоків «держава – інклюзивне підприємництво – профспілки (неурядові організації)» дозволяють знаходити в умовах ринкових диспропорцій оптимальні рішення для стабілізації ситуації на ринку праці та в цілому в економіці.

На нашу думку, політика розвитку інклюзивного підприємництва має враховувати територіальні особливості і потребує проектного підходу на основі поєднання різних моделей розвитку й диверсифікації джерел їх реалізації. Це може бути можливим при реалізації першочергових завдань та потреб інклюзивного розвитку шляхом популяризації і поширення знань про інклюзивний бізнес й можливостей інклюзивного економічного зростання регіонів серед представників органів місцевого самоврядування, представників бізнесу, недержавних організацій.

Література:

1. Europe-2020: A European Strategy for Smart, Sustainable, and Inclusive Growth—European Commission, 3.3.2010 COM. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm

2. Базилюк А.В. Інклюзивне зростання як основа соціально-економічного розвитку [Електронний ресурс] / А.В. Базилюк, О.В. Жулин // Економіка та управління на транспорті. — 2015. — Вип. 1. — С. 19—29.

3. М. Наумова. Перспективи і проблеми розвитку соціального підприємництва в Україні / Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics, 2016; 8(185): 13-22 – Режим доступу: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2016/185-8/2>

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ АСИМЕТРІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Швиданенко Г. О., к.е.н., професор

Кирилюк О. В., аспірант

*Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
м. Київ*

Підприємство є штучно створеною, складною, відкритою до зовнішніх впливів, гнучкою та динамічною економічною системою. Тому розвиток підприємства в просторі та часі неодмінно пов'язаний із нерівномірностями та диспропорціями змін його складових елементів, що поглиблюється фактором невизначеності та динамічності зовнішнього середовища. Дана закономірність розглядається в роботах вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема таких, як Й. Шумпетер, І. Пригожин, М. Кондратьєв, Ю. Погорелов, Г. Какуніна, Г. Малінецький, Б. Твісс, В. Айзексон, К. Шваб, Е. Петерс, Дж. Барні, С. Капіца, А. Пуанкре та іншими. Описуючи сутнісну характеристику процесу нерівномірного розвитку, теоретики та практики оперують різними поняттями, наприклад, асинхронність, незбалансованість, дивергенція, нерівновага. Для глибшого тлумачення явища нерівномірності розвитку підприємства ми вважаємо за доцільніше використовувати дефініцію «асиметрія». Отже, асиметрія розвитку будь-якого суб'єкта господарювання – це складний процес формоутворення унікальних ресурсних композицій, котрі спрямовуються

на ефективну структурну трансформацію, що сприяє її лідируванню в ринкових умовах.

З метою використання переваг нерівномірності змін, згладжування негативних впливів диспропорцій, забезпечення стабільного розвитку підприємства та планування траєкторій його зростання варто визначити асиметрію розвитку як проблематику, що потребує конкретних підходів до вирішення і рішучих управлінських дій. Комплексне дослідження цієї проблеми є складним процесом внаслідок стохастичного впливу багатьох факторів, серед яких як внутрішні характеристики підприємства, так і зовнішні впливи притаманні сучасним умовам цифрової економіки. Проте в процесі групування компаній за певними ознаками можна визначити, котрі з них впливають на появу явища асиметрії в процесі розвитку суб'єктів господарювання. Як приклад, це стан активів підприємства, ступінь інноваційності, місія і цілі, вди економічної діяльності, бізнес-структура тощо. Таким чином, спрощується процес оцінювання та стає можливим прогнозування тенденцій та закономірностей асиметрії розвитку.

Варто зазначити, що не дивлячись на переваги асиметричних відхилень як рушійної сили розвитку, в економічних системах варто підтримувати пропорційні залежності між усіма складовими елементами та підсистемами. Для цього на підприємстві має бути базовий механізм, що підтримує компанію у відносній рівновазі. Такий механізм є набором обґрунтованих управлінських рішень і технологічних систем, котрі мають здатність до саморегулювання, а також до відновлення рівноваги після зрушення, адаптації структурних частин компанії до можливих змін, і, хоча б часткове, нівелювання фактору невизначеності.

В цьому зв'язку важливим є інформаційне забезпечення прийняття управлінських рішень. Не дивлячись на значні здобутки у сфері інноваційних технологій, залишається проблема комплексного оцінювання повноти та захищеності інформації та однакового доступу до її використання. Це нівелює прийняття ефективних стратегічних рішень та дотримання траєкторії зростання.

На сьогоднішній день, не дивлячись на відносну поширеність та інтенсивність явища асиметрії розвитку економічних систем, наявна недостатність сучасних інструментів щодо ідентифікації та управління нерівномірностями у розвитку в умовах перманентного впливу різноманітності чинників. Для стохастичних систем, до котрих належать системи з випадковими параметрами, характеристиками, критерії аналізу стійкості розвитку можна побудувати на ймовірнісних оцінках. Найпоширенішим серед вітчизняних науковців є застосування функцій за О. Ляпуновим, що впливає на формулювання статистичних визначень критеріїв стійкості. Функцією Ляпунова для складної системи може бути прийнята ентропія системи, оскільки вона набуває найбільшого значення при високому ступені хаосу і невизначеності її стану.

Ентропія є індикатором посилення нестабільності та послаблення прогнозованої асиметричної поведінки системи. Досвід показує, що на підприємстві це може проявлятися нестачею інтелектуальних ресурсів, опором до змін, зниженням керованості процесами функціонування компанії, частою трансформацією напрямів розвитку, впровадженням неефективних технологій тощо. Науковці застосовують ентропію для дослідження складних технічних, економічних систем та біосистем. Використання даного показника може бути можливим лише за умови повноти наданої інформації в умовах невизначеності під стохастичним впливом різноманітності індикаторів, що дозволяє розробити ефективну стратегію розвитку.

Отже, насамперед, методичні принципи мають передбачати побудову ефективної сучасної інформаційної бази даних суб'єкта за етапною схемою, а саме:

- дослідження нерівномірностей, які притаманні компанії;
- дослідження ефективності виробничих систем з врахуванням специфіки діяльності;
- діагностика стану та упорядкованості систем підприємства та його структурних підрозділів.

При коректному, комплексному та регулярному використанні даних підходів, є можливість формування ефективної стратегії розвитку компанії, ідентифікації проблемних зон і контроль за стабільністю її економічного зростання в часі.

Література:

1. Швиданенко Г.О. Категоріально-понятійний аспект асиметрії розвитку підприємств в контексті технологічних змін / Г.О. Швиданенко, Кирилюк О.В. // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2018. – Вип. 3. – С.73-76
2. Паршин Ю. І. Стратегія забезпечення сталого економічного розвитку національного господарства: теорія, методологія і практика /Монографія: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля. – 2016. – С. 213-324
3. Федорищев Д. В. Асимметрия развития экономической системы [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dlib.rsl.ru/viewer/01003241248#?page=27>
4. Шваб К. Четвертая промышленная революция [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://loveread.ec/read_book.php?id=66348&p=1
5. Carayannis E.G. Technology management [Електронний ресурс] / Elias G. Carayannis, Jeffrey Alexander. – Режим доступу: <http://www.referenceforbusiness.com/management/Str-Ti/Technology-Management.html>.

ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ СУЧАСНОГО ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Шитікова Л.В., к. е. н., доцент

Запорізький національний технічний університет,

м. Запоріжжя

Управління завжди мало велике значення для розвитку суспільства, але зараз його роль особливо зросла в умовах, які характерні як для України, так і для всього світового господарства в зв'язку з активним процесом реформування. Сучасний процес управління складний і неоднозначний. Система ефективного управління вимагає дотримання і виконання наступних організаційно-технологічних вимог: використання сучасних підходів, методів та технологій управління, наявність єдиної інформаційної бази даних та потужної аналітичної системи, єдиного підходу до вирішення завдань, скорочення часу усунення збоїв і ліквідації помилок, активне використання міжнародного досвіду.

Складовою системи управління є механізм управління, за допомогою якого здійснюються своєчасні зміни елементів системи працевикористання, пристосовуючи всі сторони підприємницької діяльності до мінливої сучасної ситуації для досягнення встановлених цілей підприємництва. Механізм управління є серйозним інструментом підвищення ефективності, результативності і якісної діяльності будь-якої організації, стабілізації підприємства, зокрема його трудових ресурсів.

Фактори, які можуть впливати на можливі зміни ефективності управління в активних системах, що функціонують в умовах невизначеності при змінах механізму управління, наступні:

- інформаційний фактор, суть якого полягає в зміні інформаційного навантаження на учасників системи. Обмежена здатність елементів організаційних систем з переробки інформації вважається умовою, що породжує ієрархію, тобто породжує розділення функцій; причому скорочення одного проміжного рівня управління може збільшувати кількість інформації про діяльність підлеглих, яку необхідно переробляти на вищому рівні і т.д.

- фактор агрегації, суть якого полягає у «згортанні», «стисненні» інформації про